

Nr 719

Av herr **Hedlund m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 171, angående förbättring av ersättningarna inom den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen m. m.*

I proposition nr 171 föreslås vissa höjningar av statsbidraget till arbetslöshetsförsäkringen, varjämte 10 milj. kronor föreslås ställas till förfogande för särskilt stöd till vissa ekonomiskt svaga arbetslöshetskassor. Till den del förslagen avser kompensation för kostnadsfördyringar, föranledda av en allmän varubeskattning, kan de icke biträdas av centerpartiet, emedan partiet yrkat avslag på förslaget om allmän varuskatt.

Av propositionen framgår emellertid icke i vilken utsträckning de föreslagna åtgärderna avser kompensation för den allmänna varuskatten. Anmärkningsvärd är även bristen på ett klart dokumenterat behov av de 10 milj. kronor, som enligt departementschefens mening bör ställas till förfogande för särskilt stöd till vissa ekonomiskt svaga arbetslöshetskassor. Ifrågavarande kassors ekonomiska ställning och möjligheter redovisas sålunda icke. Ej heller redovisas exempelvis i vilken utsträckning behovet av längre maximal ersättningstid faktiskt har ökat eller väntas komma att öka.

Utgifter för bestridande av vissa med arbetslösheten förknippade kostnader är enligt vår mening ofrånkomliga även i nuvarande statsfinansiella läge. Det kan nämligen inte vara riktigt att de arbetslösa till följd av längre tids arbetslöshet, ökad omfattning av arbetslösheten eller dylikt, skall tvingas sänka sin redan förut låga standard, medan andra medborgare kanske kan höja sin standard ytterligare. Att i en sådan situation förvägra de arbetslösa exempelvis en mindre förbättring av arbetslöshetsförsäkringen skulle vara ett uttryck för bristande solidaritet och socialt ansvar.

Särskilt ur dessa synpunkter är det beklagligt att det i propositionen inte lämnats en klarare redovisning. Enligt vår mening borde av propositionen ha framgått dels i vilken utsträckning den föreslagna förbättringen av arbetslöshetsförsäkringen avser kompensation för den av regeringen föreslagna allmänna varubeskattningen, dels en redovisning av det faktiska behovet av förlängda maximala ersättningstider, dels en redovisning av det faktiska behovet av särskilt stöd till vissa ekonomiskt svaga arbetslöshetskassor, dels ock förslag avseende de grunder efter vilka detta stöd skall utgå.

Då behovet av de av departementschefen föreslagna förbättringarna och gjorda äskandena icke tillfredsställande dokumenterats, finner vi oss i förevarande situation icke kunna tillstyrka propositionen till alla delar. Vi vill särskilt understryka angelägenheten av att statsmakterna vid varje utgiftsökning på ett tillfredsställande sätt dokumenterar behovet av utgiftsökningen.

Emellertid har de senaste årens konjunkturnedgång uppenbarligen medfört avsevärda svårigheter för arbetslöshetskassorna i vissa branscher. Ett uttryck härför är överenskommelsen inom byggnadsfacket om att arbetstagare äldre än 45 år icke skall anställas, såvitt de icke tidigare varit verkamma inom vederbörande fack. Dylika överenskommelser är ägnade att försvåra omställningsproblemen på arbetsmarknaden och bör så långt möjligt motverkas. Departementschefens uttalande om en översyn av arbetslöshetsförsäkringen måste därför hälsas med tillfredsställelse. Det är angeläget att möjligheten att komma till rätta med här påtalade olägenheter snarast tillvaratages. Då emellertid översynen måste komma att ta viss tid i anspråk, är det sannolikast att vissa åtgärder kan behöva vidtagas under tiden för översynen. Vi kan därför tillstyrka att vissa medel omedelbart ställs till förfogande för särskilt stöd till ekonomiskt svaga arbetslöshetskassor, förslagsvis 4 milj. kronor. För undvikande av tidsutdräkt bör dessa medel tills vidare kunna ställas till förfogande enligt provisoriska bestämmelser, fastställda av Kungl. Maj:t. Förslag till slutliga bestämmelser bör dock snarast utarbetas och underställas riksdagen.

Vad det gäller höjningen av bidragen till daghjälp och till barntillägg har i propositionen icke framförts annat än att denna avser kompensation för den allmänna varuskatten. Då vi yrkat avslag på förslaget till den allmänna varuskatten, föreligger ej anledning att biträda höjningsförslaget. Dock måste även bidraget till daghjälp och barntillägg ses i samband med de ekonomiska möjligheterna för de svagare arbetslöshetskassorna. En skyndsam utredning bör därför vidtagas i syfte att klarlägga det faktiska behovet av särskilt stöd till arbetslöshetskassor, formerna för detta stöd och de eventuella ändringar i bidragsgrunden för daghjälp och barntillägg, som med anledning därav kan befinnas påkallade. Nytt förslag i ärendet bör därpå utan dröjsmål föreläggas riksdagen.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 171 måtte besluta,

1) å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1959/60 under femte huvudtiteln till *Särskilt stöd åt erkända arbetslöshetskassor* anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor, i enlighet med vad i motionen anförts,

2) hos Kungl. Maj:t hemställa om skyndsam utredning

av former och grunder för Särskilt stöd till erkända arbetslöshetskassor m. m. samt framläggande av förslag härom i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 10 november 1959

Gunnar Hedlund **Per Svensson** **Nils G. Hansson**
i Stenkyrka i Skegrie